

Onderhoudsvoorschriften voor koperen blaasinstrumenten

In elkaar zetten instrument

Zet het mondstuk steeds voorzichtig in de mondstukbuis (betrekkelijk zacht en kwetsbaar materiaal) en sla er nooit met de hand op. Zit het mondstuk vast, ga dan niet wrikken en trekken. Zet het mondstuk zo weinig mogelijk omgekeerd neer op de rim (rand). Hierdoor krijg je krasjes en na verloop van tijd is de rim niet meer glad.

Inwendige schoonmaakbeurt

Minstens eenmaal in de twee maanden behoort het instrument inwendig schoongemaakt te worden. Het beste kun je hiervoor lauwwarm water gebruiken met een beetje vloeibare reinigingsmiddel (bijvoorbeeld dreft, babyshampoo of een mild wolwasmiddel). Gebruik nooit kokend water, soda of agressieve schoonmaak middelen. Leg het instrument ongeveer dertig minuten in het water en spoel dan het instrument goed uit met stromend water.

Onderhoud van de (perinet)ventielen

Ventielen vormen het kwetsbare hart van een koperen blaasinstrument. Ventiel doppen scheef opdraaien kan leiden tot hoge reparatiekosten. In dit geval verwijtbare schade, dus voor rekening van de bespeler.

Leerlingen, leden van de opstapklas, samenspelklas en opleidingsorkest mogen daarom alleen na grondige instructie en te allen tijde onder toezicht van de leraar of de instrumentmaker de ventieldoppen afnemen en weer opdraaien.

Reinig de ventielen ongeveer een maal per maand. Draai eerst de ventieldoppen aan de onderkant los. Draai de ventielen los en leg ze op volgorde neer. De meeste ventielen zijn genummerd; 1, 2, 3.

Reinig de ventielen en ventielhuiskasten met wasbenzine. Veeg de ventielen goed af met een doek die niet pluist of vezeltjes achterlaat.

Voor het poetsen van de binnenkant van de ventielhuizen bestaan speciale borsteltjes. Maar je kunt ook een dunne zachte doek om een potlood draaien en daarmee door het ventielhuis wrijven.

Bij het in elkaar zetten van de ventielen gebruik je een paar druppeltje ventiel olie. De ventielolie heeft twee functies; het zorgt er voor dat de ventielen goed blijven werken en dat het metaal van de ventielen beschermd wordt tegen vocht en vuil. Mocht het zo zijn dat

je na het schoonmaken van de ventielen en ventielkasten zeer vaak moet oliën dan kan het zijn dat je te dunne olie gebruikt die wegloopt uit de ruimte, en zo verdwijnt van de plek waar het zijn werk moet doen. Gebruik alleen ventiel olie!

Onderhoud van de pompen

Een van de meest voorkomende reparaties betreft pompen die niet meer schuiven. Dit euvel kan vermeden worden door iedere keer voordat je begint te spelen de pompen allemaal een keer op en neer te bewegen. Als je merkt dat de pompen niet goed meer lopen, smeer ze dan in met speciaal pompenvet.

Gebruik geen vaseline als smeermiddel, want bij hoge temperatuur drijft het weg en bij lage temperatuur stolt het.

Gebruik voor de triggerpompen (een trigger is een uitschuifbaar buisje dat op de eerste of derde ventielbuis is bevestigd en wordt uitgeschoven als de toon soms iets te hoog is bij een bepaalde ventiel combinatie. Ander constructies werken met een ring of een 'saddle'.) dun vet of key oil. Geen ventielolie!

Onderhoud na het bespelen

Verwijder na het spelen zoveel mogelijk het vocht uit het instrument. Blaas het water via de waterklepjes naar buiten. Trek alle buizen los en schud het water hier zoveel mogelijk uit.

Veeg vingerafdrukken en transpiratievocht van het instrument, vooral op plaatsen waar het in contact geweest is met je handen en speeksel. Transpiratie en speeksel tasten het materiaal sterk aan.

Gebruik voor verzilverde instrumenten een speciale zilverpoetsdoek.

Gebruik voor gelakte (goudkleurige) instrumenten nooit polijstmiddelen of andere sterk reinigende middelen. Deze tasten de laklaag aan. Een pluisvrije (katoenen) doek is voldoende. Voor gelakte instrumenten bestaat er een speciale was waarmee het instrument aan de buitenkant ingewreven kan worden. Dit geeft beschermingen (transpiratie)vocht. Je kan dit vergelijken met een auto dien de was wordt gezet om de lak te beschermen. Heb je met het instrument inde regen gespeeld, dan moet het zo snel mogelijk worden afgedroogd. Regendruppels die op het metaal indrogen, laten moeilijk verwijderbare vlekken achter.

Reparatie

Laat bij klachten of problemen het instrument direct nakijken door een lid van de instrumenten commissie. Instrumenten@solli.nl In overleg wordt er eventueel doorverwezen naar de reparateur. Hiervoor wordt dan een reparatieformulier afgegeven.

Temperatuurswisselingen

Het instrument mag nooit aan al te grote temperatuurswisselingen worden blootgesteld. Zet je instrument dus niet naast een verwarming of in de zon.

Vervoer

Een koffer of een gigbag geeft een goede bescherming tegen het beschadigen van het blaasinstrument tijdens het vervoer. Nadeel is dat ze vrijwel lucht dicht afsluiten. Laat daarom de koffer of gigbag thuis altijd op een ruime kier staan zodat het laatste nog aanwezige vocht goed kan verdampen. Dit is een betere manier dan het op een instrumentenstandaard zetten, omdat die nog wel eens omgestoten kan worden.

Tips en voorschriften:

- Voor het schoonmaken van het instrument zijn wissers in diverse maten verkrijgbaar.
- Houd het mondstuk zowel inwendig als uitwendig goed schoon
- Leg losse onderdelen als harpjes, lessenaars en dergelijke nooit los in de koffer. Berg deze op in de daarvoor bestemde vakken.
- Eet nooit vlak voor of tijdens het spelen en drink dan ook geen suikerhoudende dranken. Zorg voor een schone mond voor dat je gaat spelen. Poets bij voorkeur eerst je tanden voor het spelen. Etens en suiker resten komen anders in het instrument terecht.
- Ga nooit zelf met gereedschap aan het instrument zitten.
- De bruikleen overeenkomst stelt je aansprakelijk voor verwijtbare schade. Je bent verplicht schade zo snel mogelijk te melden bij de instrumenten commissie (instrumenten@solli.nl)
- Zet het instrument wanneer je het niet gebruikt nooit op de beker. Dit kan uitgebreide schade geven. Leg het instrument inde koffer terug of zet het op een instrumentenstandaard.
- Zet of leg het instrument nooit op een plaats waar mensen, kleine kinderen of dieren er op kunnen gaan zitten of het om kunnen stoten.

Verzekering

Bovenstaande wenken lijken misschien erg voor de hand liggend. Niet nakomen ervan leidt vaak tot uitgebreide en dure reparaties. De instrumenten zijn thuis automatisch verzekerd bij je eigen inboedel en WA verzekering. Instrumenten met een nieuwwaarde hoger dan € 2500,- dienen vaak wel apart op de polis vermeld te worden. Het is aan te raden in het betreffende geval bij je verzekeraar navraag te doen.

Tweejaarlijks onderhoudskeuring

Door Muziekvereniging Soli in bruikleen gegeven instrumenten worden elke twee jaar gecontroleerd op correct onderhoud volgens boven vermelde voorschriften.

Verwijtbare schade door gebrekkig onderhoud of verkeerde behandeling van het instrument is – conform de bruikleen overeenkomst – voor rekening van de bespeler.

Muziekvereniging Soli November 2007 vastgesteld.